

Lindencrone & Werlauff

Dansk retspleje

Civil-, foged-, skifte- og
straffeprocessen

7. udgave

Lars Lindencrone Petersen & Erik Werlauff
Dansk retspleje – Civil-, foged-, skifte- og straffeprocessen
7. udgave/1. oplag
© Karnov Group Denmark A/S, København 2017

ISBN 978-87-619-3913-5

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed
Sats og tryk: Specialtrykkeriet Arco A/S

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

INDHOLD

Forord til 7. udgave, 2017 5

Forkortelser 13

I. DOMSTOLSSYSTEMET 15

A. Retssystemets institutioner 15

1. Højesteret, landsretterne, byretterne samt Sø- og Handelsretten og Tinglysningsretten 15
2. Den Særlige Klageret 21
3. Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter 22
4. Boligretterne 26
5. Domstolens administration 27
6. Procesbevillingsnævnet 28
7. Privat tvistløsning: Voldgift 33
8. Ankenævn og Folketingets Ombudsmand som surrogat for forvaltningsdomstole 48
9. EU-Domstolens og EU's rolle i procesretten 53
10. Menneskerettighedsdomstolens og EMRK's rolle i procesretten 55

B. Retssystemets personel 61

1. Dommere, dommerfuldmægtige og retsassessorer 61
2. Domstolssekretariater 76
3. Advokater 77
4. Kammeradvokaten 84
5. Anklagemyndigheden 86
6. Politiet 90
7. Domsmænd, nævninger og søkyndige lægdommere 92
8. Sagkyndige retsmedlemmer 97
9. Stævningmænd 100
10. Inkassovirksomhed 101

C. Retsmøder, domme og aktindsigt i retsplejen 103

1. Forkyndelse af stævninger, anklageskrifter mv. 103
2. Offentlighed i retsplejen 109
3. Retsmødernes forløb 118
4. Afhøringer 122
5. Retsbøger og dombøger 144

- 6. Votering og dom 145
- 7. Aktindsigt (dokumentoffentlighed) 150

II. CIVILE RETSSAGER 161

- A. Overvejelser før eventuel retssag 161
  - 1. Anticiperet bevisførelse og bevissikring: Syn og skøn mv. uden retssag 161
  - 2. Sagsomkostninger 168
  - 3. Fri proces 177
  - 4. Rets hjælp 182
  - 5. Udenretlige forligsforhandlinger og procesaftaler 184
  - 6. Udenretligt forlig 187
  - 7. Billig sagstype om krav på højst 50.000 kr. (småsager) 188
- B. Anlæg af en civil retssag 192
  - 1. Hvor i Danmark skal sagen anlægges? 192
  - 2. Kan sagen overhovedet anlægges i Danmark? (domstolenes internationale kompetence) 201
  - 3. Værnetingsaftaler og andre kompetenceaftaler 219
  - 4. Sagsanlæg i 1. instans 222
  - 5. Hvem er sagens parter? 228
  - 6. Indlevering af stævning til retten. Kravene til stævningen 269
  - 7. Nogle virkninger af, at sagen er anlagt 277
- C. Sagens forberedelse 289
  - 1. Mundtlig eller skriftlig forberedelse? 289
  - 2. Svarskrift, replik og duplik 290
  - 3. Påstande 291
  - 4. Anbringender 295
  - 5. Beviskrav – bevisbyrde, bevisbedømmelse, bevisstyrke og edition 299
  - 6. Forhandlingsmaksimen 314
  - 7. Dispositionsmaksimen 321
  - 8. Udeblivelse 324
  - 9. Formalitet og realitet 326
  - 10. Forskellen på afvisning, henvisning og frifindelse 328
  - 11. Bevisfremskaffelse under sagens forberedelse 331
  - 12. Det forberedende møde efter rpl. § 353 353
  - 13. Kan sagsøgeren hæve sagen? 355
  - 14. Forberedelsens afslutning 357
- D. Hovedforhandling 357
  - 1. Udeblivelse 358

2. Nyt processtof (nova)	358
3. Kronologi	359
4. Afklarende spørgsmål fra retten	360
5. Processuel skadevirkning af uklarheder mv.	362
6. Forligsforsøg og rettens tilkendegivelse	363
E. Dom og domsafsigelse	364
1. Dom eller kendelse?	364
2. Afgørelse i delspørgsmål (delafgørelser)	365
3. Anerkendelses- eller fuldbyrdelsesdom	370
4. Konstaterende eller konstitutiv dom	373
5. Summarisk skrevne domme – kun ved byret	374
6. Dommen og dens opbygning	375
7. Domsafsigelsen	377
F. Specielle sagstyper (specialproces)	378
1. Familieretlige statussager	379
2. Sager om frihedsindgreb	389
3. Indgreb i ejendomsretten mv.	392
G. Retsmidler	393
1. Overblik over retsmidlerne	393
2. Anke	397
3. Kære	412
4. Retskraft og eksekutionskraft	418
III. FOGEDSAGER	433
A. Introduktion	433
B. Umiddelbare fagedforretninger	435
1. Begreb og betingelser, herunder »klarhedskriteriet«	435
2. Nogle anvendelsesområder for umiddelbare fagedforretninger	440
C. Foreløbige retsmidler (arrest, forbud og påbud)	457
1. Overblik over de forskellige former for foreløbige retsmidler	457
2. Fælles træk: Krav om sikkerhedsstillelse samt erstatningspligt ved uretmæssig foretagelse	459
3. Fælles træk: Opfølgning gennem retssag om det materielle krav	463
4. Nærmere om arrest	465
5. Nærmere om forbud og påbud	469
D. Udlæg	482
1. Begreb og anvendelse	482
2. Udlægsgrundlaget: Hvad kan danne grundlag for udlæg?	482
3. Udlægsgenstanden: Hvad kan der gøres udlæg i?	505

4. Den praktiske fremgangsmåde 520
5. Tinglig sikring, forældelse, auktion mv. 523
- E. Tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav 528
- F. Tvister under fogedforretninger 533
- G. Auktioner 542
  1. Begreb 542
  2. Frivillig auktion 543
  3. Tvangsauktion 545

IV. SKIFTESAGER 573

- A. Betalingsstandsning – faktisk eller som led i en rekonstruktionsbehandling 574
- B. Frivillige gældsordninger 577
- C. Rekonstruktionsbehandling 589
  1. Rekonstruktionens indhold 591
  2. Rekonstruktionsprocessen 595
  3. Rekonstruktionsbehandlingens materielle retsvirkninger 601
  4. Den stadfæstede rekonstruktions materielle retsvirkninger 610
- D. Konkurs 614
  1. Grundlæggende begreber og principper 614
  2. Internationale virkninger af konkurs mv. 622
  3. Konkursbetingelserne 627
  4. Omstødsessager 637
  5. Kreditorernes fyldestgørelse (konkursordenen) 645
- E. Gældssanering 657
  1. Gældssanering i eller uden for konkurs eller rekonstruktionsbehandling 657
  2. Skyldnerens begæring om gældssanering samt det første møde i skifteretten 659
  3. Lønindeholdelse under gældssaneringssagen 660
  4. Skifterettens medhjælper og dennes opgaver 660
  5. Proklama og præklusion 662
  6. Gældssaneringsforslaget og dividendeberegningen 663
  7. § 215-mødet i skifteretten – stillingtagen til gældssaneringsforslaget 664
  8. Kære til landsret af skifterettens afgørelse 665
  9. Efterfølgende ændringer af kendelsen om gældssanering – ny gældssanering 666

10. Dividendeudlodning, pantsikrede krav, bestridte krav, betingede krav 667
11. Valg af skæringsdag – hvilke krav omfattes? Skattekrav 669
12. Betingelserne for at opnå gældssanering 672
13. Skal pensionskonti ophæves? 679
14. »Gældssanering« gennem særlig sagsbehandling og afgørelse hos SKAT 680
15. Skattemæssige virkninger af gældssanering 681

V. STRAFFESAGER 683

- A. Strafferetsplejens grundtræk (forskelle og ligheder mellem civilprocessen og straffeprocessen) 683
  1. Sammenhæng med materiel strafferet 683
  2. Akkusatorisk strafferetspleje: Uden anklage ingen dom 684
  3. Styrkelse af tiltaltes/forsvarets stilling – *equality of arms* og *favor defensionis* 687
  4. Materiel sandhed 692
  5. Domsmænd og nævninger 693
  6. Hvor anlægges straffesagen? 695
  7. Unge tiltalte 696
  8. Offentlighed, mundtlighed og anklage 697
  9. Bevisstyrke og bevismidler 700
  10. Højesterets kompetence 708
  11. Sagsomkostninger 713
  12. Straffuldbydelse og domstolskontrol 715
  13. Forurettedes stilling i sagen 716
  14. Borgerlige krav under straffesager (adhæsionsproces) 718
- B. Efterforskningen 726
  1. Anticiperet bevisførelse 727
  2. Afhøringer og politirapporter 728
  3. Hvilke dokumenter mv. får retten? 734
  4. Meddelere og politiagenter 735
- C. Straffeprocessuelle oplysnings- og tvangsmidler 737
  1. Dommerkendelse, proportionalitet mv. 738
  2. Anholdelse 742
  3. Varetægtsfængsling 746
  4. Ransagning 760
  5. Beslaglæggelse og edition 762
  6. Legemsindgreb 766

INDHOLD

- 7. Personundersøgelser 769
- 8. Mentalundersøgelser 769
- 9. Indgreb i meddelelseshemmeligheden 771
- 10. Andre efterforskningskridt: Fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation 773
- 11. Tvangsindgreb uden for strafferetsplejen: husundersøgelse og indgreb i meddelelseshemmeligheden mv. efter retssikkerhedsloven 775
- D. Sigtedes forsvar 777
  - 1. Nødvendigt/frivilligt, valgt/beskikket, obligatorisk/fakultativ 778
  - 2. Hvornår skal/kan forsvarer beskikkes? 780
  - 3. Objektivitet/subjektivitet 782
  - 4. Forsvarets ret og pligt 782
  - 5. Sigtedes/tiltaltes personlige ret og pligt 787
  - 6. Hvornår er man »sigtet«? 787
- E. Påtaleopgivelse, tiltalefrafald og påtalebegrænsning 789
  - 1. Tiltaleopgivelse 789
  - 2. Tiltalefrafald 790
  - 3. Påtalebegrænsning 795
- F. Sager, der behandles uden medvirken af domsmænd 797
  - 1. Bødeforelæg 799
  - 2. Bødevedtagelse i retten 803
- G. Tilståelsessager – § 831-sager 806
- H. Oprejsning og erstatning 812

Litteratur 823

Domme og kendelser 833

Stikordsregister 851